

Затверджено
Наказ Міністерства освіти і науки
29 березня 2012 року № 384
Форма № Н - 3.04

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
„Полтавський університет економіки і торгівлі”
Кафедра фінансів**

„ЗАТВЕРДЖУЮ”
Перший проректор _____
проф. Рогоза М. Є.
„_____” _____ 2015 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
з навчальної дисципліни „Страхування в туристичному бізнесі ”
для студентів за напрямом підготовки 6.140103 «Туризм»
Факультету харчових технологій, готельно-ресторанного і
туристичного бізнесу

ПОЛТАВА – 2014

Робоча навчальна програма «Страховання в туристичному бізнесі»
для студентів за напрямом підготовки 6.140103 «Туризм»
на VI семестр 2014-2015 навчального року

Укладач: Михайлова Н.В., доцент, к.е.н.

Робоча навчальна програма
обговорена і схвалена
на засіданні кафедри
„___” _____ 2014 р.
протокол № _____
Зав. кафедри _____
д.е.н. Єгоричева С. Б.

«СХВАЛЕНО»
Голова науково-методичної групи
з напрямку підготовки «Туризм»
протокол № _____
від «___» _____ 2014 р.
_____ проф. Скляр Г.П.

«УЗГОДЖЕНО»
Заступник декана факультету
харчових технологій,
готельно-ресторанного
і туристичного бізнесу
з навчально-методичної роботи
_____ доц. Карпенко В.Д.
«___» _____ 2014 р.

«УЗГОДЖЕНО»
Директор науково-навчального
центру
_____ доц. Герман Н.В.
«___» _____ 2014 р.

Зміст робочої навчальної програми

Вступ.....	4
1. Загальна характеристика навчальної дисципліни.....	6
2. Розподіл навчального часу з дисципліни за семестрами і за видами занять згідно робочого навчального плану за фахом на 2014-2015 навчальний рік.....	6
3. Тематичний план навчальної дисципліни з розподілом навчального часу за видами занять.....	7
4. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни.....	8
5. Самостійна робота студентів.....	15
6. Методики активізації процесу навчання.....	19
7. Система поточного та підсумкового контролю.....	19
8. Перелік питань для підготовки до поточного модульного контролю.....	28
9. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю.....	30
10. Зразок модульного завдання.....	33
11. Навчально-методичне забезпечення.....	34
12. Перелік основної та додаткової навчальної, навчально-методичної та наукової літератури.....	34
13. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки навчального процесу.....	39

ВСТУП

Навчальна дисципліна „Страховання в туристичному бізнесі” є вибірковою дисципліною для студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм» освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра.

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у студентів сучасних теоретичних знань з питань організації страховання в туристичному бізнесі, творчому оволодінні ними та набутті навичок їх практичного використання в сучасних умовах господарювання.

Предметом дисципліни є система фінансово-економічних відносин, що виникають у процесі формування, розподілу та використання страхових фондів.

Після вивчення дисципліни студенти повинні

знати: сутність, функції та принципи страховання; класифікацію і форми проведення страховання; поняття ризику та його основні характеристики, управління ризиками у страхованні; поняття страхового ринку, організаційні форми страховиків, маркетинг у страхованні, державне регулювання страхової діяльності; особисте страховання та його класифікацію, особливості страховання життя в туристичному бізнесі, страховання від нещасних випадків і медичне страховання в туристичному бізнесі; значення і види майнового страховання в туристичному бізнесі; поняття страховання відповідальності та його види в туристичному бізнесі; організацію перестраховання і співстраховання; основи фінансово-економічної діяльності страховика.

вміти: користуватися діючим законодавством України для обґрунтування умов страховання; проводити фінансові обчислення, пов’язані із складанням угод різних видів страховання; оцінювати фінансовий стан страховика; розраховувати страхові премії, страхові відшкодування збитків страхувальників, а також терміни страхових платежів; прогнозувати фінансові результати страхової діяльності і на цій основі розробляти стратегію фінансового розвитку страховика; надавати пропозиції щодо вдосконалення системи управління діяльністю страхової компанії, її самоорганізації та розвитку.

Викладення дисципліни „Страховання в туристичному бізнесі” базується на Законах України, Указах Президента, постановах Верховної Ради України і Кабінету Міністрів України з економічних питань, нормативних і інструктивних документах Міністерства фінансів і Національного банку України.

Курс „Страховання в туристичному бізнесі” вивчається в тісному взаємозв’язку з іншими економічними дисциплінами „Економічна теорія”, „Бухгалтерський облік”, „Мікроекономіка”, „Макроекономіка”, „Економіка підприємства” та іншими.

Робоча програма розроблена у відповідності до змісту навчальної програми дисципліни «Страховання в туристичному бізнесі», яка затверджена науково-методичною радою ПУЕТ в 2012 році та Положення про робочу навчальну програму з навчальної дисципліни (ДПСЯ М-9-7.5.2-73-54-13).

1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни «Страховання в туристичному бізнесі» для студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм» освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра

Навчально-організаційна структура навчальної дисципліни	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS: 2	Вибіркова
	Семестр: денна – VI
Кількість змістових модулів: денна – 2	Форма теоретичної та практичної підготовки, год.: денна – 18 год. лекцій; 30 год. практичні заняття
Загальна кількість годин: денна – 72	Самостійна позааудиторна робота, год.: денна – 24 год.
Кількість годин на тиждень: 4	Вид контролю: ПМК

2. Розподіл навчального часу з навчальної дисципліни за семестрами і за видами занять згідно робочого навчального плану на 2014-2015 навчальний рік

Таблиця 2. Розподіл годин з навчальної дисципліни «Страховання в туристичному бізнесі» за семестрами і за видами занять згідно робочого навчального плану за напрямом підготовки 6.140103 «Туризм»

Семестр	Вид заняття				ПМК
	аудиторні			позааудиторна самостійна робота студента	
	Лекція	Практичне	разом		
1	2	3	4	5	6
Денна форма навчання					
VI	18	30	48	24	+

Таблиця 3. Робочий графік з навчальної дисципліни «Страховання в туристичному бізнесі» на VI семестр, 2014-2015 навчальний рік

Вид навчального заняття	Тижнів, годин																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1. Аудиторне - 48 год., у т.ч.	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	
- лекція - 18 год.	4	-	2	-	2	-	2	-	2	-	2	-	2	-	2	-	
- практичне - 30 год.	-	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
2. Самостійна робота студента - 24 год., у т.ч.	-	-	2	2	2	2	2	-	2	2	2	2	2	2	-	2	
- виконання домашніх завдань	-	-	2	-	-	2	-	-	2	-	-	2	-	2	-	2	
- підготовка до практичних занять	-	2	-	2	-	-	2	-	-	2	-	-	2	-	-	2	
3. Проведення поточної модульної роботи	-	-	-	-	-	-	-	ПМР 1	-	-	-	-	-	-	-	ПМР 2	
4. Форма контролю - ПМК																	+

**3. Тематичний план навчальної дисципліни з розподілом
навчального часу за видами занять**

**Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни
«Страховання в туристичному бізнесі» (денна форма навчання)**

№	Назва модуля, теми	Кількість годин за видами занять			
		разом	аудиторні		позааудиторні заняття
			лекції	практичні	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль I. Основи функціонування страхового ринку та характеристика його основних суб'єктів					
1	Сутність, принципи та роль страхування	6	2	2	2
2	Класифікація страхування	6	2	2	2
3	Страхові ризики та їх оцінка	6	2	2	2
4	Страховий ринок	8	2	2	4
5	Страхова організація	4	-	2	2
	Разом I модуль	30	8	10	12
Змістовий модуль II. Основні галузі страхування та фінансово-економічна діяльність страхових організацій					
6	Особисте страхування в туристичному бізнесі	8	2	4	2
7	Майнове страхування в туристичному бізнесі	8	2	4	2
8	Страховання відповідальності в туристичному бізнесі	8	2	4	2
9	Перестраховання і співстрахування	8	2	4	2
10	Доходи, витрати і прибуток страховика	10	2	4	4
	Разом II модуль	42			12
	Разом	72	18	30	24

4. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни

Таблиця 5. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни «Страховання в туристичному бізнесі», яка викладається для студентів денної форми навчання

Назва модуля, теми та питання, що розглядаються на лекції	Обсяг годин	Назва теми практичного заняття	Обсяг годин	Навчально-методична література (порядковий номер за переліком)
1	2	3	4	5
Змістовий модуль I. Основи функціонування страхового ринку та характеристика його основних суб'єктів				
Тема1. Сутність, принципи та роль страхування Лекція 1 1. Сутність страхування як економічної категорії. 2. Призначення і функції страхування. 3. Принципи страхування. 4. Основні страхові поняття і терміни. 5. Роль страхування в ринковій економіці.	2	Тема1. Сутність, принципи та роль страхування Практичне №1 1. Сутність страхування як економічної категорії. 2. Призначення і функції страхування. 3. Принципи страхування. 4. Основні страхові поняття і терміни. 5. Роль страхування в ринковій економіці.	2	1,3,4, 6-8,10, 11,15,16,18,20, 22,25,26,31,32, 34,35,39,42,43, 47,48,51,52
Тема 2. Класифікація страхування Лекція 2 1. Сутність та критерії класифікації.	2	Тема 2. Класифікація страхування Практичне №2	2	4,6-8,10,11,15, 16,18,25,40,42, 44,48

<p>2. Класифікація страхування за об'єктами.</p> <p>3. Форми проведення страхування та їх характеристика.</p> <p>4. Системи страхування.</p>		<p>1. Сутність та критерії класифікації страхування.</p> <p>2. Класифікація страхування за об'єктами.</p> <p>3. Форми страхування, їх характеристика.</p> <p>4. Характеристика основних систем страхування.</p>		
<p>Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка Лекція 3</p> <p>1. Сутність та критерії класифікації страхування.</p> <p>2. Класифікація страхування за об'єктами: галузі, підгалузі і види страхування.</p> <p>3. Форми проведення страхування. Порівняльна характеристика обов'язкового і добровільного страхування.</p> <p>4. Системи страхової відповідальності.</p>	2	<p>Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка <i>Практичне №3</i></p> <p>1. Сутність та критерії класифікації страхування.</p> <p>2. Класифікація за об'єктами страхування.</p> <p>3. Форми страхування, їх характеристика.</p> <p>4. Системи страхової відповідальності.</p>	2	6-8,10-13,15, 16,18,25,26,28, 36,40,42,44,48, 50,54
<p>Тема 4. Страховий ринок Лекція 4</p> <p>1. Поняття страхового ринку, його види та їх загальна характеристика.</p> <p>2. Структурна побудова страхового</p>	2	<p>Тема 4. Страховий ринок <i>Практичне №4</i></p> <p>1. Поняття страхового ринку, його види та їх загальна характеристика.</p>	2	1,3,4,6-8,10,11, 15,16-18,22, 24-26,40,42,44

<p>ринку. 3. Регулятори і інструменти страхового ринку. Реалізація страхових послуг. 4. Страховий ринок України та напрямки його розвитку. 5. Сутність і завдання маркетингу в страхуванні.</p>		<p>2. Структурна побудова страхового ринку. 3. Регулятори і інструменти страхового ринку. Реалізація страхових послуг. 4. Страховий ринок України та напрямки його розвитку. 5. Сутність і завдання маркетингу в страхуванні. 6. Види страхових компаній і порядок їх створення. 7. Державне регулювання страхової діяльності.</p>		
<p>Тема 5. Страхова організація Лекція 5 1. Види страхових компаній і порядок їх створення. 2. Організаційна структура страхової компанії. Ресурси страхової компанії. 3. Об'єднання страховиків та їх функції. 4. Правове забезпечення страхування. 5. Державне регулювання страхової діяльності.</p>	-	<p>Тема 5. Страхова організація Практичне №5 1. Види страхових компаній і порядок їх створення. 2. Органи управління страховою компанією. Ресурси страхової компанії. 3. Форми організації страхового фонду. 4. Об'єднання страховиків та їх функції. 5. Державне регулювання</p>	2	1,3,4,6-8,15,16, 18,25,26,38,40, 44,53,57

		страхової діяльності.		
Змістовий модуль II. Основні галузі страхування та фінансово-економічна діяльність страхових організацій				
Тема 6. Особисте страхування в туристичному бізнесі Лекція 6 1. Економічний зміст особистого страхування в туристичному бізнесі. 2. Страхування від нещасних випадків в туристичному бізнесі. 3. Організація медичного страхування туристів. 4. Страхування іноземних громадян, які тимчасово перебувають на території України. 5. Інші види особистого страхування в туристичному бізнесі.	2	Тема 6. Особисте страхування в туристичному бізнесі Практичне №6 1. Призначення, сутність та класифікація особистого страхування. 2. Класифікація особистого страхування в туристичному бізнесі. 3. Страхуванні життя в туристичному бізнесі: види, умови та порядок укладання договорів. Практичне №7 1. Основні умови страхування туристів. 2. Необхідність і значення страхування від нещасних випадків в туристичному бізнесі. 3. Медичне страхування в туристичному бізнесі.	4	4,5,6-15,18,19, 21,23,25,27,29, 30,45,49,56
Тема 7. Майнове страхування в	2	Тема 7. Майнове страхування в	4	4,5,6-13,16,18,

<p>туристичному бізнесі Лекція 7 1. Загальна характеристика майнового страхування в туристичному бізнесі: економічний зміст, об'єкти та види майнового страхування. 2. Основні умови та порядок страхування майна в туристичному бізнесі. 3. Страхування особистого майна і багажу туристів.</p>		<p>туристичному бізнесі Практичне №8 1. Економічний зміст, необхідність і значення майнового страхування в туристичному бізнесі. 2. Об'єкти і суб'єкти майнового страхування, страхові тарифи, страхова премія, страхове відшкодування. Практичне №9 1. Основні умови та порядок страхування майна в туристичному бізнесі. 2. Страхування транспортних засобів та вантажів в туристичному бізнесі. 3. Страхування особистого майна і багажу туристів.</p>		19,21,23,26,27, 29,30,45,49,56
<p>Тема 8. Страхування відповідальності в туристичному бізнесі Лекція 8 1. Економічна сутність, необхідність та особливості страхування</p>	2	<p>Тема 8. Страхування відповідальності в туристичному бізнесі Практичне №10 1. Економічна сутність та необхідність страхування</p>	4	4,6-5,18,19,21, 23,25,27,29,30, 45,49,56

<p>відповідальності в туристичному бізнесі.</p> <p>2. Страхування цивільної відповідальності в туристичному бізнесі.</p> <p>3. Страхування відповідальності власників транспортних засобів.</p> <p>4. Страхування відповідальності власника готельно-туристичного комплексу.</p>		<p>відповідальності в туристичному бізнесі.</p> <p>2. Особливості страхування відповідальності в туристичному бізнесі.</p> <p>Практичне №11</p> <p>1. Страхування цивільної відповідальності в туристичному бізнесі.</p> <p>2. Страхування відповідальності власників транспортних засобів.</p> <p>3. Страхування відповідальності власника готельно-туристичного комплексу.</p>		
<p>Тема 9. Перестраховання і співстраховання</p> <p>Лекція 9</p> <p>1. Сутність, необхідність та значення перестраховання.</p> <p>2. Методи і форми проведення перестраховальних операцій.</p> <p>3. Співстраховання та механізм його застосування.</p>	2	<p>Тема 9. Перестраховання і співстраховання</p> <p>Практичне №12</p> <p>1. Необхідність та значення перестраховання.</p> <p>2. Сутність перестраховання та його розвиток в Україні.</p> <p>3. Методи перестраховання.</p> <p>Практичне №13</p> <p>1. Форми проведення перестраховальних операцій.</p>	4	4,6-11,15,16, 18,24,25,26,31, 40,44,46,50

		2. Сутність та значення співстрахування. 3. Механізм перестрахування.		
Тема 10. Доходи, витрати і прибуток страховика Лекція 10 1. Особливості та принципи фінансово-економічної діяльності страховика. 2. Склад та економічний зміст доходів і витрат страховика. 3. Оподаткування страховиків. 4. Поняття фінансової надійності страховика. 5. Інвестиційна діяльність та формування портфеля інвестицій страховика.	2	Тема 10. Доходи, витрати і прибуток страховика <i>Практичне №14</i> 1. Особливості та принципи фінансово-економічної діяльності страховика. 2. Склад та економічний зміст доходів страховика. 3. Склад та економічний зміст витрат страховика. <i>Практичне №15</i> 1. Особливості оподаткування страховиків. 2. Умови забезпечення фінансової надійності страховика. 3. Інвестиційна діяльність та формування портфеля інвестицій страховика.	4	1,2,4,6-8,10,11, 15,16,18,25,26, 33,37,38,40,41, 44,50,55,57
Разом	18	Разом	30	X

5. Самостійна робота студентів

Таблиця 6. Технологічна карта самостійної роботи студента з навчальної дисципліни «Страховання в туристичному бізнесі»

№ п/п	Назва модуля, теми, з якої виносяться питання на самостійне опрацювання	Перелік питань, що вивчаються студентом самостійно	Література (порядковий номер за переліком)	Засоби контролю знань
1	2	3	4	5
Змістовий модуль I. Основи функціонування страхового ринку та характеристика його основних суб'єктів				
1.	Сутність, принципи та роль страхування	1.1 Місце і роль страхування як засобу економічної безпеки суб'єктів господарювання. 1.2 Зародження страхування та еволюція його розвитку 1.3 Специфічні поняття і терміни, які використовуються в страхуванні.	1,3,4, 6-8,10, 11,15,16,18, 20,22,25,26, 31,32,34,35, 39,42,43,47, 48,51,52	Підготовка рефератів, усне опитування
2.	Класифікація страхування	2.1 Класифікація страхування за історичною ознакою. 2.2 Класифікація страхування за родом небезпек. 2.3 Форми проведення страхування.	4,6-8,10,11, 15,16,18,25, 40,42,44,48	Усне опитування, понятійний диктант

		2.4 Обов'язкове страхування в Україні: призначення та види.		
3.	Страхові ризики та їх оцінка	3.1 Основні характеристики страхових ризиків. 3.2 Взаємозв'язок між страховим ризиком та страховим випадком. 3.3 Використання ризик-менеджменту у вітчизняній страховій практиці.	6-8,10-13,15, 16,18,25,26, 28,36,40,42, 44,48,50,54	Усне опитування, тестування
4.	Страховий ринок	4.1 Поняття страхового ринку і його структура. 4.2 Суб'єкти страхового ринку та взаємовідносини між ними. 4.3 Поняття страхового маркетингу, його завдання, функції та значення. 4.4 Дослідження ринку страхових послуг і формування попиту на страхові послуги.	1,3,4,6-8,10, 11,15,16-18, 22,24-26,40, 42,44	підготовка рефератів, контрольна робота
5.	Страхова організація	5.1 Страхова індустрія як частина сфери послуг. Її організаційні форми. Порядок створення, функціонування та ліквідації страхових компаній. 5.2 Ресурси страховика: фінансові, матеріальні, трудові, інформаційні. 5.3 Структура страхових компаній. Центральний офіс, філіали і представництва. Управління страховою компанією. 5.4 Страхові об'єднання.	1,3,4,6-8,15, 16,18,25,26, 38,40,44,53, 57	Усне опитування, підготовка рефератів

Змістовий модуль II. Основні галузі страхування та фінансово-економічна діяльність страхових організацій

6.	Особисте страхування в туристичному бізнесі	6.1 Стан і перспективи розвитку особистого страхування в Україні. 6.2 Страхуванні життя в туристичному бізнесі: види, умови та порядок укладання договорів. 6.3 Необхідність і значення страхування від нещасних випадків в туристичному бізнесі. 6.4 Медичне страхування в туристичному бізнесі. 6.5 Страхування іноземних громадян, які тимчасово перебувають на території України.	4,5,6-15,18,19,21,23,25,27,29,30,45,49,56	Усне опитування, перевірка домашніх завдань
7.	Майнове страхування в туристичному бізнесі	7.1 Стан і перспективи розвитку майнового страхування в Україні. 7.2 Основні умови та порядок страхування майна в туристичному бізнесі. 7.3 Страхування особистого майна і багажу туристів.	4,5,6-13,16,18,19,21,23,26,27,29,30,45,49,56	Усне опитування, бліц-опитування
8.	Страхування відповідальності в туристичному бізнесі	8.1 Необхідність та особливості страхування відповідальності в туристичному бізнесі. 8.2 Страхування цивільної відповідальності в туристичному бізнесі. 8.3 Страхування відповідальності власників транспортних засобів.	4,6-15,18,19,21,23,25,27,29,30,45,49,56	Усне опитування, бліц-опитування, підготовка рефератів

		8.4 Страхування відповідальності власника готельно-туристичного комплексу.		
9.	Перестраховання і співстрахування	9.1 Історія розвитку перестраховання. 9.2 Особливості та види договорів пропорційного і непропорційного перестраховання. 9.3 Співстрахування та його значення в розвитку страхування.	4,6-11,15,16,18,24,25,26,31,40,44,46,50	Підготовка рефератів, усне опитування
10.	Доходи, витрати і прибуток страховика	10.1 Організація фінансів страховика та її особливості. 10.2 Склад та економічний зміст доходів і витрат страховика. 10.3 Собівартість страхових послуг та особливості її визначення. 10.4 Оподаткування страховиків. 10.5 Поняття фінансової надійності страховика. 10.6 Інвестиційна діяльність страховика.	1,2,4,6-8,10,11,15,16,18,25,26,33,37,38,40,41,44,50,55,57	Усне опитування, бліц-опитування, тестування

6. Методика активізації процесу навчання

З метою посилення активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів, підвищення їх активності та поліпшення якості засвоєння теоретичного матеріалу і набуття практичних навичок при вивченні дисципліни „Страховання в туристичному бізнесі” використовуються різноманітні сучасні методи та технології навчання:

- *використання інноваційних технологій проведення занять:*

- дискусії, що передбачають обговорення проблемних питань шляхом взаємного обміну думками і поглядами, їх критичної оцінки;
  - тематичні виступи-презентації на практичних заняттях, підготовлені малими робочими групами студентів (4-5 осіб) з актуальних проблем страхових відносин, а також використання аналітичної інформації при прийнятті управлінських рішень;
  - тестування, що передбачає вибір правильної відповіді на поставлене питання серед декількох запропонованих варіантів, розв’язок ситуаційних завдань;
  - мозкові атаки, що передбачають розв’язання невідкладних завдань за дуже короткий час;
  - розгадування кросвордів, які складаються на основі професійних термінів, понять і економічних категорій;
  - використання глобальної мережі Internet;
- *стимулювання науково-дослідної роботи студентів.*

7. Система поточного та підсумкового контролю

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Страховання в туристичному бізнесі» здійснюється на основі результатів поточного модульного контролю і підсумкового контролю знань (ПМК).

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях протягом семестру, має на меті перевірку рівня підготовленості студента при виконанні конкретної роботи.

Об’єкти поточного контролю: відвідування лекцій, практичних занять і активність роботи протягом семестру; результати виконання поточних модульних робіт; підготовка та захист індивідуальних навчально-дослідних та теоретично-аналітичних завдань; участь у наукових конференціях.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння програмного матеріалу, умінь самостійно опрацьовувати наукову літературу, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал.

Формами контролю є оцінювання виступів з доповідями, участь в дискусії на практичному занятті, перевірка виконання розрахункових та творчих завдань, письмове опитування, тестовий контроль, комп'ютерне тестування, контрольна робота.

Оцінювання знань студентів з дисципліни «Страхування в туристичному бізнесі» здійснюється на основі результатів поточного модульного контролю. Поточна успішність в семестрі, в якому вивчається дисципліна, оцінюється в діапазоні від 0 до 100 балів (включно).

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання до національної шкали та шкали ECTS здійснюється у такому порядку (табл. 7).

Таблиця 7. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Страхування в туристичному бізнесі»

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в ПУЕТ	Оцінка за 4-бальною шкалою
F	0-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
FХ	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання
E	60-63 балів	Задовільно
D	64-73 балів	
C	74-81 балів	Добре
B	82-89 балів	
A	90-100 балів	Відмінно

Результати підсумкового семестрового контролю знань заносяться до індивідуального плану студента та відомості обліку успішності.

Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за час вивчення дисципліни, розраховано у табл. 8.

Таблиця 8. Розподіл балів, що отримує студент за результатами вивчення навчальної дисципліни «Страховання в туристичному бізнесі» (за видами робіт та темами)

Вид занять	Вид робіт	Оцінка роботи в балах
Змістовний модуль 1. Основи функціонування страхового ринку та характеристика його основних суб'єктів		
Тема 1. Сутність, принципи та роль страхування		
Практичне заняття 1	1. Усне опитування	Від 0 до 2 балів за відповідь, 0,5 бала за доповнення
	2. Понятійний диктант	Від 0 до 2 балів
	Максимальна кількість балів за практичне заняття	4,5 балів
Тема 2. Класифікація страхування		
Практичне заняття 2	1. Усне опитування	Від 0 до 2 балів за відповідь, 0,5 бала за доповнення
	2. Бліцопитування	Від 0 до 1 балів
	3. Виконання практичних завдань	Від 0 до 2 балів
	4. Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійний розгляд	Від 0 до 0,2 балів
	Максимальна кількість балів за практичне заняття	5,7 балів
Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка		
Практичне заняття 3	1. Усне опитування	Від 0 до 2 балів за відповідь, 0,5 бала за доповнення
	2. Тестування	Від 0 до 2 балів
	3. Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійний розгляд	Від 0 до 0,2 балів
	Максимальна кількість балів за практичне заняття	4,7 балів

Тема 4. Страховий ринок		
Практичне заняття 4	1. Усне опитування	Від 0 до 2 балів за відповідь, 0,5 бала за доповнення
	2. Бліцопитування	Від 0 до 1 балів
	3. Виконання практичних завдань	Від 0 до 2 балів
	4. Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійний розгляд	Від 0 до 0,2 балів
	Максимальна кількість балів за практичне заняття	5,7 балів
Тема 5. Страхова організація		
Практичне заняття 5	1. Усне опитування	Від 0 до 2 балів за відповідь, 0,5 бала за доповнення
	2. Понятійний диктант	Від 0 до 2 балів
	3. Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійний розгляд	Від 0 до 0,2 балів
	Максимальна кількість балів за семінарське заняття	4,7 балів
Модульна контрольна робота		Від 0 до 10 балів
Змістовний модуль 2. Основні галузі страхування та фінансово-економічна діяльність страхових організацій		
Тема 6. Особисте страхування в туристичному бізнесі		
Практичне заняття 6	1. Усне опитування	Від 0 до 2 балів за відповідь, 0,5 бала за доповнення
	2. Виконання практичних завдань	Від 0 до 2 балів
	Максимальна кількість балів за семінарське заняття	4,5 балів
Практичне заняття 7	1. Усне опитування	Від 0 до 2 балів за відповідь, 0,5 бала за доповнення

	2.Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійний розгляд	Від 0 до 0,2 балів
	Максимальна кількість балів за практичне заняття	2,7 балів
Тема 7. Майнове страхування в туристичному бізнесі		
Практичне заняття 8	1. Усне опитування	Від 0 до 2 балів за відповідь, 0,5 бала за доповнення
	2. Понятійний диктант	Від 0 до 2 балів
	3.Виконання практичних завдань	Від 0 до 2 балів
	4.Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійний розгляд	Від 0 до 0,2 бала
	Максимальна кількість балів за семінарське заняття	6,7 бала
Практичне заняття 9	1. Контрольна робота на практичному занятті	Від 0 до 5 балів
	Максимальна кількість балів за практичне заняття	5,0 балів
Тема 8. Страхування відповідальності в туристичному бізнесі		
Практичне заняття 10	1. Усне опитування	Від 0 до 2 балів за відповідь, 0,5 бала за доповнення
	2. Доповіді з рефератами та їх обговорення	Від 0 до 5 балів
	Максимальна кількість балів за практичне заняття	7,5 балів
Практичне заняття 11	1. Усне опитування	Від 0 до 2 балів за відповідь, 0,5 бала за доповнення
	2.Опрацювання матеріалу, винесеного	Від 0 до 0,2 балів

	на самостійний розгляд	
	Максимальна кількість балів за практичне заняття	2,7 балів
Тема 9. Перестраховання і співстраховання		
Практичне заняття 12	1. Усне опитування	Від 0 до 2 балів за відповідь, 0,5 бала за доповнення
	2. Тестування	Від 0 до 2 балів
	3.Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійний розгляд	Від 0 до 0,2 балів
	Максимальна кількість балів за практичне заняття	4,7 балів
Практичне заняття 13	1. Усне опитування	Від 0 до 2 балів за відповідь, 0,5 бала за доповнення
	2.Виконання практичних завдань	Від 0 до 2 балів
	Максимальна кількість балів за практичне заняття	4,5 балів
Тема 10. Доходи, витрати і прибуток страховика		
Практичне заняття 14	1. Усне опитування	Від 0 до 2 балів за відповідь, 0,5 бала за доповнення
	2.Виконання практичних завдань	Від 0 до 2 балів
	3.Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійний розгляд	Від 0 до 0,2 балів
	Максимальна кількість балів за практичне заняття	4,7 балів
Практичне заняття 15	1. Усне опитування	Від 0 до 2 балів за відповідь, 0,5 бала за доповнення

	2.Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійний розгляд	Від 0 до 0,2 балів
	Максимальна кількість балів за практичне заняття	2,7 балів
Поточна модульна робота		Від 0 до 10 балів
Відвідування лекцій		9 балів
Підсумковий контроль		залік
Разом за семестр		100 балів

Доповідь на практичному занятті оцінюється за такими критеріями:

Оцінка **«відмінно»** відповідає двом (2) балам за доповідь на практичному занятті і ставиться за послідовно, логічно і глибоко розкритий теоретичний зміст матеріалу відповідно до поставленого завдання, за широкі і системні знання з дисципліни.

Оцінка **«добре»** відповідає півтора (1,5) балам за доповідь на практичному занятті і ставиться за достатньо повно, але неглибоко розкритий зміст матеріалу відповідно до поставленого завдання, за допущені несуттєві помилки під час доповіді.

Оцінка **«задовільно»** відповідає одному (1) балу за відповідь на практичному занятті і ставиться за часткове розкриття поставленого питання; за знання базових понять і показників.

Змістовне доповнення на практичному занятті оцінюється у 0,5 балів.

Один варіант тестового контролю включає п'ять завдань і оцінюється наступним чином: вірна відповідь з одного завдання – 0,4 бала, невірна відповідь – 0 балів.

Понятійний диктант проводиться у формі письмової відповіді на 5 питань щодо знання базових понять і показників. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,4 бала.

Письмова контрольна робота на занятті проводиться у формі письмової відповіді на теоретичні, тестові та практичні завдання. У складі письмової роботи міститься: одне теоретичне питання, два тестових завдання та одне практичне завдання. Обґрунтована, глибока та правильна відповідь на поставлене теоретичне питання оцінюється у 2 бали; часткова відповідь та за наявності незначних помилок у формулюванні термінів і категорій – 1 бал; невірна відповідь або її відсутність оцінюється у 0 балів. Правильний розв'язок тестового

завдання оцінюється у 0,5 балів, при невиконанні завдання 0 балів. Правильний розв'язок практичного завдання оцінюється у 2 бали.

Кожна правильна відповідь під час бліцопитування оцінюється у 1 бал, невірна відповідь – 0 балів.

Поточний контроль за опрацюванням матеріалу, винесеного на самостійне вивчення, здійснюється під час занять шляхом перевірки конспектів і усних відповідей студентів. Якісне вирішення завдань, що винесені на самостійне опрацювання оцінюється у 0,2 бала, за умови неповного виконання завдання зараховується 0,15 бала, при невиконанні завдання – 0 балів.

Модульний контроль здійснюється викладачем за результатами засвоєння теоретичного матеріалу після завершення вивчення студентом змістового модуля навчальної дисципліни «Страховання в туристичному бізнесі».

До проведення модульного контролю допускаються студенти, які набрали 20 балів і більше окремо за кожним модулем, а також виконали всі види робіт, що є складовими модуля (завдання для самостійної роботи).

Студент, який не відпрацював пропущених занять за даним модулем, до модульного контролю не допускається. Студент може відпрацювати пропущені заняття та отримати консультацію з будь-якого питання дисципліни за графіком консультативних і індивідуальних занять викладачів, затверджених кафедрою фінансів. Відсутність студента на модульному контролі оцінюється у „0” балів.

У складі поточної модульної роботи міститься два теоретичних питання (правильна відповідь оцінюється у 2 бала), три тестових завдання (правильна відповідь за одне завдання оцінюється у 1 бал, неправильна відповідь на тест – 0 балів) та одне практичне завдання (правильна відповідь оцінюється у 3 бали).

Таблиця 9. Система нарахування балів за видами навчальної роботи

Форма навчальної роботи	Вид навчальної роботи	Бали
1. Аудиторна		
1.1. Лекція	1. Відвідування	1 бал
1.2. Практичне заняття	1. Усне опитування	2,5 балів
	2. Бліцопитування	1 бал
	3. Тестування	2 бали
	4. Виконання практичних	2 бали

	завдань (ПЗ)	
	5. Понятійний диктант	2 балів
	6. Доповіді з рефератами та їх обговорення (Р)	5 балів
	7. Контрольна робота на практичному занятті (КР)	5 балів
2. Самостійна та індивідуально-консультативна робота	Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійний розгляд (в розрізі тем)	0,2 бали
3. Поточний контроль	Поточна модульна робота (ПМР)	10 балів
4. Підсумковий контроль	залік	

Студентам, які брали участь у позааудиторній науковій діяльності – в роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, виконанні індивідуальних навчально-дослідних завдань у вигляді реферату, есе тощо, присуджуються додаткові бали за результатами поточного контролю (табл. 10).

Таблиця 10. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Страховання в туристичному бізнесі»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1	2	3
1. Навчальна	1. Участь в предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних.	2
	2. Участь в конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних.	2
	3. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності.	4
	4. Інші.	1
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових гуртках.	3
	2. Участь в наукових студентських клубах.	3

	3. Участь у наукових магістерських семінарах.	3
	4. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних.	3
	5. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних.	5
	6. Інші.	4
Разом:		30

8. Перелік питань для підготовки до поточного модульного контролю

Модуль 1. Основи функціонування страхового ринку та характеристика його основних суб'єктів

1. Сутність страхування як економічної категорії.
2. Призначення страхування.
3. Функції страхування та їх зміст.
4. Характеристика принципів страхування.
5. Термінологія страхування.
6. Роль страхування в ринковій економіці.
7. Сутність та критерії класифікації страхування.
8. Класифікаційна характеристика страхування.
9. Класифікація страхування за історичними ознаками.
10. Класифікація за об'єктами страхування.
11. Форми страхування, їх характеристика.
12. Системи страхової відповідальності.
13. Сутність, роль і місце ризиків у страхуванні.
14. Класифікація ризиків у страхуванні.
15. Оцінка ризиків в страхуванні.
16. Управління ризиками в страхуванні.
17. Характеристика основних етапів управління ризиком.
18. Ризикові обставини і страховий випадок.
19. Математична, статистична та експертна ймовірність ризику.
20. Поняття страхового ринку, його види та їх загальна характеристика.

21. Структурна побудова страхового ринку.
22. Страхові посередники, їх роль на страховому ринку.
23. Регулятори і інструменти страхового ринку. Реалізація страхових послуг.
24. Права й обов'язки сторін за договором страхування.
25. Страховий ринок України та напрямки його розвитку.
26. Маркетинг у страхуванні.
27. Види страхових компаній і порядок їх створення.
28. Принципи управління страховою компанією.
29. Структура страхових організацій.
30. Об'єднання страховиків та їхні функції.
31. Державне регулювання страхової діяльності.
32. Ліцензування страхової діяльності та контроль за її проведенням.

Модуль 2. Основні галузі страхування та фінансово-економічна діяльність страхових організацій

1. Економічний зміст та класифікація особистого страхування.
2. Страхування життя в туристичному бізнесі: види, умови та порядок укладання договорів.
3. Умови страхування туристів.
4. Страхування від нещасних випадків в туристичному бізнесі.
5. Медичне страхування в туристичному бізнесі.
6. Страхування іноземних громадян, які тимчасово перебувають на території України.
7. Інші види особистого страхування в туристичному бізнесі.
8. Загальна характеристика майнового страхування в туристичному бізнесі: економічний зміст, об'єкти та види майнового страхування.
9. Основні умови та порядок страхування майна в туристичному бізнесі.
10. Страхування особистого майна і багажу туристів.
11. Страхування транспортних засобів та вантажів.
12. Економічна сутність, необхідність та особливості страхування відповідальності в туристичному бізнесі.
13. Страхування цивільної відповідальності в туристичному бізнесі.

14. Страхування відповідальності власників транспортних засобів.
15. Страхування професійної відповідальності в туристичному бізнесі.
16. Страхування відповідальності власника готельно-туристичного комплексу.
17. Сутність, необхідність та значення перестрахування.
18. Методи і форми проведення перестраховальних операцій.
19. Власне утримання при перестрахуванні: необхідність регламентації його розміру.
20. Співстрахування та механізм його застосування.
21. Особливості та принципи фінансово-економічної діяльності страховика.
22. Склад та економічний зміст доходів страховика.
23. Склад та економічний зміст витрат страховика.
24. Фінансові результати страховика.
25. Оподаткування страхових компаній.
26. Поняття фінансової надійності страховика.
27. Умови забезпечення платоспроможності страховика.
28. Страхові резерви та порядок їх формування.
29. Інвестиційна діяльність та формування портфеля інвестицій страховика.

9. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю (ПМК)

1. Економічна сутність та характерні ознаки страхування як економічної категорії.
2. Основні призначення страхування.
3. Функції страхування як форма виявлення його сутності.
3. Специфічні принципи страхування.
4. Основні страхові поняття і терміни.
5. Роль та значення страхування в системі економічних відносин.
6. Основні підходи до класифікації страхування.
7. Класифікація страхування за об'єктами: галузі, підгалузі та види страхування.
8. Форми проведення страхування. Порівняльна характеристика обов'язкового та добровільного страхування.
9. Франшизи та системи страхування.
10. Поняття та економічна суть страхових ризиків.

11. Основні характеристики страхових ризиків.
12. Методи оцінки страхових ризиків.
13. Використання ризик-менеджменту у вітчизняній страховій практиці.
14. Поняття страхового ринку та його структура.
15. Суб'єкти страхового ринку та взаємовідносини між ними.
16. Поняття страхового маркетингу, його завдання, функції та значення.
17. Дослідження ринку страхових послуг і формування попиту на страхові продукти.
18. Договір страхування, його зміст і значення.
17. Сучасний стан страхового ринку України та перспективи його розвитку.
18. Реклама та її значення для формування попиту на страхову послугу.
19. Організаційні форми страховиків.
20. Типи страхових компаній, їх характеристика.
21. Порядок створення, функціонування та ліквідації страхових компаній.
22. Об'єднання страховиків, їх завдання, функції та місце на страховому ринку.
23. Діяльність іноземних страховиків на страховому ринку України.
24. Система державного нагляду за страховою діяльністю в Україні.
25. Реалізація державної політики у сфері страхування.
21. Призначення, суть та класифікація особистого страхування.
22. Різновиди страхування життя в туристичному бізнесі.
23. Необхідність і значення страхування від нещасних випадків в туристичному бізнесі.
24. Характеристика обов'язкових видів страхування від нещасних випадків в туристичному бізнесі.
25. Медичне страхування в туристичному бізнесі і його розвиток в Україні.
26. Страхування іноземних громадян, які тимчасово перебувають на території України.
27. Інші види особистого страхування в туристичному бізнесі.
28. Економічний зміст, необхідність і значення майнового страхування в туристичному бізнесі.

29. Страхування майна юридичних осіб в туристичному бізнесі.
30. Страхування особистого майна і багажу туристів.
31. Основні види та особливості проведення страхування транспортних засобів.
32. Необхідність, суть та особливості страхування відповідальності в туристичному бізнесі.
33. Основні види страхування цивільної відповідальності в туристичному бізнесі.
34. Економічний зміст страхування професійної відповідальності в туристичному бізнесі.
35. Порядок і умови страхування відповідальності власників наземних транспортних засобів.
36. Міжнародна система страхування «Зелена картка».
37. Страхування відповідальності власника готельно-туристичного комплексу.
38. Необхідність, сутність і принципи перестрахування.
39. Методи перестрахування та їх характеристика.
40. Пропорційна і непропорційна форма перестрахування.
41. Співстрахування та механізм його застосування.
42. Особливості фінансово-господарської діяльності страховика.
43. Доходи страховика, їх склад, структура та джерела формування.
44. Зароблені страхові премії та порядок їх визначення.
45. Витрати страховика та їх класифікація за економічним змістом. Собівартість страхових послуг.
46. Система оподаткування страхових компаній в Україні.
47. Фінансові результати страховика та особливості їх формування.
48. Показники рентабельності страхової діяльності.
49. Фінансова стійкість страхової компанії та її ознаки.
50. Платоспроможність страховика та її оцінка.
51. Страхові резерви, їх види, призначення, порядок формування і розміщення.
52. Чинники фінансової стійкості страховика.
53. Власні кошти страховика та джерела їх формування.
54. Формування інвестиційної політики страховика.
55. Критерії формування тарифної політики страховика та страхового портфеля.

10. Зразок модульного завдання

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ «ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр

Напрямок підготовки 6.140103 «Туризм»

Семестр VI

Навчальна дисципліна «Страховання в туристичному бізнесі»

Поточна модульна робота №1

Варіант 1

1. Теоретичне питання

1.1. Необхідність і сутність страхування як економічної категорії та його специфічні ознаки.

1.2. Страхування іноземних громадян, які тимчасово перебувають на території України.

2. Тестові завдання

2.1 Що з наведеного далі охоплюється обсягом поняття „страховий захист”?

а) здійснення запобіжних заходів, спрямованих на зменшення страхового ризику;

б) фінансування витрат на боротьбу зі страховою подією;

в) відшкодування збитків, завданих стихійним лихом;

г) збільшення запасів товарів з огляду на сезонність їх виробництва.

2.2 Страховий ринок – це :

а) система організації продажу страхових полісів та укладання договорів страхування;

б) місце де формується ціна на страхові послуги страхових компаній;

в) сукупність страхових товариств та інших суб'єктів, що здійснюють страхові послуги;

г) система економічних відносин, де об'єктом купівлі-продажу є страхові послуги, формується попит і пропозиція на них.

2.3 Страховий маркетинг — це:

а) визначення ціни на страхову послугу;

б) реклама нових видів страхових послуг;

в) розробка стратегії, тактики та видів страхування;

г) формування попиту на страхові послуги.

3. *Практичне завдання.* Договором страхування майна між страховиком і страхувальником передбачено використання франшизи. Страхова вартість майна складає 250 тис. гривень, розмір умовної франшизи – 15%, збитки страхувальника в наслідок страхової події визначені в сумі 60 тис. гривень. В якому розмірі страховик повинен сплатити страхове відшкодування в даному випадку, а також при збитках в сумі 30 тис. гривень. Визначити розмір відшкодування на основі безумовної франшизи.

11. Навчально-методичне забезпечення

До складу навчально-методичного комплексу з навчальної дисципліни «Страхування в туристичному бізнесі» для студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм» входить:

1. Навчальна програма;
2. Робоча навчальна програма;
3. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення навчальної дисципліни (2014);
4. Тести вхідного контролю знань студентів;
5. Пакети комплексних контрольних завдань (робіт) та критерії їх оцінювання;
6. Завдання для поточних контрольних робіт;
7. Модульний контроль (поточні модульні роботи);
8. Пакети тестів для студентів денної та заочної форм навчання;
9. Питання для підготовки до ПМК (заліку);
10. Тематика науково-дослідної роботи студентів.

12. Перелік основної та додаткової навчальної, навчально-методичної та наукової літератури

Основна література:

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: від 16.01.2003 № 436-IV : станом на 01.01.2013 р. / Верховна Рада України. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. - Заголовок з екрана.

2. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]: від 02.12.2010 № 2755-VI : станом на 01.01.2013 р. / Верховна Рада України. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. - Заголовок з екрана.

3. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III : станом на 01.01.2013 р. / Верховна Рада

України.–Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.
- Заголовок з екрана.

4. Про страхування [Електронний ресурс]: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР : станом на 01.01.2013 р. / Верховна Рада України. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-vr>. - Заголовок з екрана.

5. Про туризм [Електронний ресурс]: Закон України від 18.11.2003 № 1282-IV : станом на 18.11.2003 р. / Верховна Рада України. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1282-15>. - Заголовок з екрана.

6. Безугла В.О. Страхування : навч. посібник / В.О. Безугла, І.І. Постіл, Л.П. Шаповал. - К. : Центр учбової літератури, 2008. - 582 с.

7. Внукова Н.М. Страхування: теорія та практика : навч. посібник / За загальною редакцією д.е.н., проф. Н.М. Внукової. – 2-ге видання, перероблене та доповнене. – Харків : Бурун Книга, 2009. – 656 с.

8. Вовчак О. Д. Страхова справа : підручник / О. Д. Вовчак. – К : Знання, 2011. – 391 с.

9. Машина Н.І. Страхування для туристичних підприємств : навч. посібник / Н.І. Машина. К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 368 с.

10. Михайлова Н. В. Страхування в туристичному бізнесі [електрон. ресурс] : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / Н.В. Михайлова. - Полтава : ПУЕТ. – 2014. – 162 с.

11. Страхування : підручник / За ред. В.Д. Базилевича. - К. : Знання, 2008. - 1019 с.

12. Шматько Л.П. Страхование и риски в туризме : учебное пособие для студентов вузов /Л.П. Шматько. – Ростов н/Д : Издательский центр «МарТ»; Феникс, 2010. – 208 с.

13. Черникова Л.И. Страхование и риски в туризме : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Л.И. Черникова. – М. : Издательский центр «Академия», 2010 – 160 с.

Додаткова література:

14. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів [Електронний ресурс]: від 01.07.2004 № 1961-IV : станом на

04.02.2013 р. / Верховна Рада України. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1961-15>. - Заголовок з екрана.

15. Адамчук Н.Г. Теория и практика страхования : учеб. пособие / Н.Г. Адамчук, С.Н. Асабина, Л.Н. Клоченко та ін. – К. : Анкил, 2003. - 704 с.

16. Александрова М.М. Страхування : навч. посібник / М.М. Александрова. – К. : ЦУЛ, 2002. – 207 с.

17. Алексунин В.А. Маркетинг в отраслях и сферах деятельности: учебник / В.А. Алексунин. – М. : Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2007. - 716 с.

18. Базилевич В.Д. Страхова справа : підручник / В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич. – К. : Товариство "Знання", КОО, 2003. - 250с.

19. Боголюбов В. С. Экономика туризма : учебн. пособие / В. С. Боголюбов, В. П. Орловская. –М. : Академия, 2005. –192 с.

20. Борисова В.А. Організаційно-економічний механізм страхування / В.А. Борисова, О.В. Огаренко. – Суми : Видавництво «Довкілля», 2001. – 194 с.

21. Вовчак О.Д. Страхові послуги : навч. посібник / О.Д. Вовчак, О.І. Завійська. – Львів : Видавництво «Компакт - ЛВ», 2005. – 656 с.

22. Грищенко Н.Б. Страховое дело : учеб. пособие/ Н.Б. Грищенко. – Барнаул : Изд-во Алт. ун-та, 2004.-134 с.

23. Говорушко Т. А. Страхові послуги : навч. посібник / Т. А. Говорушко. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 344 с.

24. Дюжиков, Е.Ф. Перспективы сотрудничества стран СНГ в области страхования / Дюжиков Е.Ф. // Финансы. - 6/2000. - №6. - С.42-45.

25. Дьячкова Ю. М. Страхування : навч. посібник / Ю. М. Дьячкова. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 240 с.

26. Залетов А.Н. Страхование в Украине / Под ред. д.е.н. Слюсаренко О.О. - К. : Международная агенция "BeeZone". - 2002. - 454 с.

27. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні : навч. посібник / В. Ф. Кифяк. – Ч. : Книги-XXI, 2003. – 300 с.

28. Колотило О.Д. Проблеми моніторингу ризику в умовах вітчизняного ринку страхування / Колотило О.Д. // Фінанси України. - 10/2000. - N10. - С.135-138.

29. Мальський М.П. Основи туристичного бізнесу : навч. посібник / М.П. Мальський, В.В. Худо, В.І. Цибух. - Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с.
30. Маринин М.М. Туристические формальности и безопасность в туризме / М.М. Маринин. – М. : Финансы и статистика, 2002. – 144 с
31. Машина Н. І. Міжнародне страхування : навч. посібник / Н. І. Машина. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 504 с.
32. Мачурський В.В. Правові основи страхування : навч. посібник / В.В. Мачурський. – К. : КНЕУ, 2003. - 302 с.
33. Менеджмент страхової діяльності : монографія / Кол. автор., за ред. Федоренко В.Г. – Ніжин, 2003. - 462 с.
34. Мних М.В. Страхування як механізм надання гарантій підприємницької діяльності та соціального захисту населення: сучасна теорія і практика : автореф. дис.: 08.00.03 / М.В. Мних. - К. : Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2007. - 36 с.
35. Мних М. В. Страхування в Україні: сучасна теорія і практика / М. В. Мних. – К. : Знання України, 2006. – 283 с.
36. Мних М. В. Визначення ризиків та їх страхування / М. В. Мних, Н. М. Мних // Економіка, фінанси, право. – 2003. – № 10. – С. 37–39.
37. Небилиця О. Оцінка інвестиційної стратегії страхової компанії / Небилиця О. // Економіст. - 3/2001. - N3. - С.48-50.
38. Піратовський Г. Методологічні засади стратегічного управління страховою компанією / Г. Піратовський // Регіональні перспективи. - 3/2000. - N2-3. - С.42-45.
39. Плешков А. Основные направления взаимодействия стран СНГ в страховании / А. Плешков // Финансы. - 11/2000. - N11. - С.43-45.
40. Плиса В. Й. Страхування : навч. посібник / В. Й. Плиса. – К. : Каравела, 2005. – 392 с.
41. Приходько В.С. Бухгалтерський облік страхової діяльності : навч. посібник / В.С. Приходько. – К. : Лібра, 2002. - 216 с.
42. Ротова Т.А. Страхування : навч. посібник / Т.А. Ротова, Л.С. Руденко. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2001. - 402 с.
43. Самойловський А. Л. Страхування як фактор макроекономічної рівноваги та напрямки інтенсифікації ролі страхування векономіці країни / А.Л. Самойловський // Формування ринкових відносин в Україні. – 2007. – №1. – С. 26-30

44. Страхування : підручник / кер. авт. кол. і наук. ред. С. С. Осадець. – К. : КНЕУ, 2006. – 599 с.
45. Супрун А. А. Страхові послуги : навч. посібник / А. А. Супрун, Т. О. Зайвенко. – Львів : Магнолія-2006, 2009. – 248 с.
46. Страхування : навч.-метод. посібник / За заг. ред.. О.О. Гаманкової. – К. : КНЕУ, 2000.- 120 с.
47. Субачов І.І. Розвиток страхового ринку в Україні як фактору фінансової стабілізації економіки / І.І. Субачов, В.Я. Олійник, Т.Є. Терещенко, Л.О. Заволока // Фінанси України. - 5/2001. - №5. - С.130-133.
48. Основы страхования / под. ред. О.И. Крюгер. – М. : Экономистъ, 2004. – 447 с.
49. Школа М.І. Розвиток туристичного бізнесу : навч.посібник / М.І. Школа. – Чернівці : Книги-XXI, 2007.- 292с.
50. Шумелда Я.П. Страхування : навч. посібник / Я.П. Шумелда. – К. : Міжнародна агенція «Бізон», 2007.- 377 с.
51. Филонюк А. Ф. Страхование индустрии Украины: стратегия развития / А.Ф. Филонюк, А.Н. Залетів. – К. : МА «Бизон», 2008. – 448 с.
52. Фурман В.М. Страхування: теоретичні засади та стратегія розвитку : монографія / В.М. Фурман. – К. : КНЕУ, 2005. – 295 с.
53. Фурман В.М. Перспективи створення альянсів страхових компаній і банків в Україні / В.М. Фурман // Вісник НБУ. – 2005. - №4. – с.20-22.
54. Хохлов Н.В. Управление риском : учеб. пособие для вузов / Н.В. Хохлов. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 239с.
55. Юрченко Л.А. Финансовый менеджмент страховщика : учеб. пособие / Л.А. Юрченко. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2001.-199 с.
56. Яворська Т. В. Страхові послуги : навч. посібник / Т. В. Яворська. – К. : Знання, 2008. – 350 с.
57. Яшина В.М. Сущность и виды страхового портфеля / В.М. Яшина // Финансы. – 2/2003. – №2. - С.50-53.

13. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки навчального процесу

З навчальної дисципліни «Страхування в туристичному бізнесі» розроблено:

- пакети тестів для студентів денної та заочної форми навчання в розрізі тем з використанням програми Open Test;

- лекції з використанням програми Power Point.